Al-Islam.org
Ahlul Bayt Digital Islamic Library Project
Published on *Al-Islam.org* (https://www.al-islam.org)

B: Umma Wa Kiislamu Na Kujenga Juu Ya Makaburi

Uislamu ulipokuwa umeenea katika bara Arabu, na nuru yake ikaenea katika sehemu kubwa ya mashariki ya kati, makaburi ya Manabii yaliyokuwa yakifahamika yalikuwa yamejengewa na kuwekwa mapaa yaliyoyafunika.

Baadhi ya makaburi hayo yalikuwa yana Maquba imara na kuna madharih mazuri, na baadhi yake yapo mpaka leo.

Katika mji wa Makka yenyewe utaliona kaburi la Nabii Isma'il na mama yake, Hajirah, yapo katika mahala panapojulikana kama "Hijri Isma'il".

Na kadhalika Kaburi la Nabii Daniel liko katika mji wa Shush nchini Iran. Na makaburi ya Manabii Hud, Saleh, Yunus, Dhulkifl [a] yako nchini Iraq.

Vile vile kaburi la Nabii Ibrahim na makaburi ya wanawe kina Is-haq; Ya'qub na Yusuf [a] yako huko Baitul-Muqaddas (Jerusalem).

Na hapo kabla makaburi haya ya wana wa Ibrahim [a] yalikuwa Misri, na baadaye Nabii Musa [a] akaihamishia miili yao mitukufu huko Quds kwa amri kutoka kwa Mwenyezi Mungu, na mpaka leo makaburi hayo bado yapo, na kila kaburi limejengwa imara na linajulikana wazi.

Na kaburi la mama Hawa (mama wa wanaadamu) liko katika mji wa Jeddah ndani ya nchi ya Hijazi, kwa mujibu wa kauli iliyo mashuhuri; na umeitwa hivyo mji huu kutokana na kuwepo kwa kaburi la mama Hawa katika sehemu hiyo.

Kaburi hili la mama Hawa hapo mwanzo alama zake zilikuwa zikionekana, lakini Mawahabi walipokwisha kuikalia nchi ya Hijazi waliziondosha alama zake na kufuta kabisa athari zake.

Makaburi yote haya tuliyoyataja yaliendelea kuwepo hata baada ya Waislamu kuiteka miji hiyo na

waliyaona, lakini pamoja na hali hiyo hawakutenda tendo lolote la kupinga kuwepo kwa makaburi hayo na wala hawakuamrisha yabomolewe au kuharibiwa.

Basi lau ingekuwa kujenga juu ya makaburi na kuwazika wafu katika makaburi yaliyojengwa na kuwekewa mapaa ni jambo lililoharamishwa katika Uislamu, lingekuwa ni jambo la lazima kwa Waislamu hao kabla ya kufanya chochote wayabomoe makaburi hayo ambayo yapo mpaka leo katika sehemu mbali mbali nchini Iraq, Jordan na Palestina.

Pia Waislamu hao wangezuia kujengwa upya makaburi hayo kila yanapoharibika muda wote. Lakini tunachokiona ni kuwa, Waislamu hao hawakuamuru yabomolewe, bali waliendelea kuyaimarisha na kuyahifadhi muda wote wa kipindi cha karne kumi na nne.

Kwa hakika walikuwa wakifahamu kwa kupitia ufunuo wa kiakili kwamba, kuzilinda kumbukumbu za Manabii na kuzihifadhi ni miongoni mwa kuwaheshimu Manabii hao, na kwamba jambo hilo huwakurubisha kwa Mwenyezi Mungu na linawapatia malipo mema.

Ibn Taimiyyah anasema ndani ya kitabu chake kiitwacho, As-siratul-Mustaqiim: "Quds ilipokuwa imeingia mikononi mwa Waislamu, makaburi ya Manabii yalikuwa yamo ndani ya majengo, lakini milango ya majengo hayo ilikuwa imefungwa mpaka katika karne ya nne Hijriyya."[1]

Kwa hiyo basi, lau kujengea makaburi ingekuwa ni haramu, pasingekuwa na sababu yoyote ya kuyaacha makaburi hayo kama yalivyokuwa na huku milango yake imefungwa; isipokuwa ingekuwa ni jambo la wajibu kuyabomoa mara moja, (Hata kama tukichukuwa usemi wa Ibn Taimiyyah kwamba milango yake ilikuwa imefungwa mpaka karne ya nne, lakini kauli hii haina uthibitisho.)

Kwa kifupi kuyabakisha majengo hayo na Maquba yaliyojengewa kwenye makaburi muda wote huu mbele ya macho ya wanachuoni na mafaqihi wa Kiislamu, ni dalili iliyo wazi ya ruhusa ya kuyajengea makaburi katika dini ya Kiislamu.

Kumbukumbu Za Kiislamu Ni Dalili Ya Kuendeleza Dini

Hapana shaka kwamba kuhifadhi kumbukumbu za Manabii na hasa zile za Nabii Muhammad [s] pamoja na kaburi la Mtume [s] na makaburi ya wakeze, wanawe na masahaba wake, na vile vile nyumba walizokuwa wakiishi na misikiti walimokuwa wakisali, hapana shaka kabisa kwamba mambo haya yanazo faida nyingi na yanayo matokeo mazuri.

Tunataja baadhi ya faida hizo kama ifuatavyo:

Leo hii baada ya kupita karne ishirini tangu kuzaliwa Nabii 'Isa [a] yeye na mama yake na kitabu chake cha Injili pamoja na wale wafuasi wake maalum (Hawaariyyuun) kwa mtazamo wa watu wa magharibi wamegeuka kuwa kama masimulizi yasiyo na ukweli na baadhi ya wataalamu wanatia shaka hata kuwa je, alikuwako mtu aitwaye Masih 'Isa au mama yake aitwaye Mariyam, au kitabu chake kiitwacho Injili.

Na habari za Nabii 'Isa [a] wanazichukulia kuwa ni mazungumzo tu yasiyo na ukweli na kwamba yanafanana na ngano za Laila Majnuun.

Basi kwa nini imekuwa hivyo?

Hii ni kwa sababu hakuna athari yoyote inayoonekana kuhusu Nabii 'Isa [a].

Kwa mfano: Haifahamiki kabisa ni mahali gani Nabii 'Isa [a] alipozaliwa; na iko sehemu gani nyumba aliyokuwa akiishi, na ni mahali gani alipozikwa? (Kwa mujibu wa madai ya Wakristo kuwa Nabii 'Isa [a] aliuawa).

Kwa upande wa kitabu chake kilichoteremshwa toka mbinguni, kitabu hiki kimeingiliwa na mikono ya watu waliokigeuza na kukibadilisha na kuzua mambo mbalimbali.

Na hizi Injili nne zilizomo mikononi mwa watu hazina uhusiano wowote na Nabii 'Isa [a], na wala siyo ile Injili yake; bali hizo ni Injili za kina Matayo, Yohana, Marko na Luka.

Ndiyo maana basi, utaviona mwishoni mwake vinataja kisa cha kuuawa kwa Nabii 'Isa [a] na kuzikwa kwake.

Basi ukweli halisi ulivyo ni kuwa, Injili hizo zimeandikwa baada ya Nabii 'Isa [a] kutoweka. Na kwa msingi huu basi wengi wa watafiti na wachunguzi wanaitakidi kwamba, Injili hizi nne ni miongoni mwa vitabu vya mafunzo tu ambayo historia yake inaanzia karne ya pili ya masihiya.

Na lau kama vingekuwepo vitu muhimu vinavyomuhusu Nabii Isa [a] vimehifadhiwa, vingelikuwa ndiyo dalili madhubuti ya kuthibitisha kuwepo kwake, na maisha yake yalivyokuwa; na pia vingeonyesha utukufu wake, na wala kusingekuwa na nafasi ya kuzusha mashaka na maswali mengi toka kwa wataalam wenye mawazo potofu.

Ama kwa upande wa Waislamu, wao wanaukabili ulimwengu bila ya hofu na wanasema: "Enyi watu, kwa hakika kuna mtu kutoka katika ardhi ya Hijazi aliyetumwa kuja kuiongoza jamii ya wanadamu tangu miaka elfu moja na mia nne iliyopita, na ameuthibitisha ushindi wenye mafanikio katika jambo lake hilo (la dini) na hizi hapa kumbukumbu za maisha yake zimehifadhiwa kikamilifu katika miji ya Makka na Madina."

Wanaendelea kusema: "Hii hapa ndiyo nyumba alimozaliwa na hili hapa ni pango la Hiraa mahala ambapo Wahyi na ufunuo vilimshukia, na huu ndiyo Msikiti wake ambamo alikuwa akisalisha ndani yake, na hii hapa ndiyo nyumba alimozikwa na hizi ni nyumba za wanawe, wakeze, na jamaa zake, na makaburi haya ni ya kizazi chake na mawasii wake [a]."

Sasa basi, iwapo sisi tutaziondosha kumbukumbu hizi zinazojulisha kuwa Mtume [s] alikuweko na tukaondosha dalili zinazoashiria utukufu wake na ukweli wake, tutakuwa tayari tumeandaa njia kwa maadui wa Uislamu waseme yale wayatakayo dhidi yetu na Uislamu wetu.

Kwa hakika kubomoa kumbukumbu za Mtume [s] na zile za watu watukufu wa nyumba yake, siyo tu ni kuwakosea wao na kuvunja heshima yao, bali ni kufanya uadui dhahiri dhidi ya Utume wenyewe kwa nafsi yake na Mtume [s] mwenyewe na vitambulisho vya dini aliyokuja nayo.

Ujumbe wa dini ya Kiislamu ni ujumbe wa kudumu milele; na Uislamu utaendelea kuwa ndiyo dini pekee inayowafaa wanaadamu mpaka siku ya Kiyama; na vizazi vijavyo havina budi kukiri ukweli wake na kuamini utukufu wa ujumbe huu.

Na ili litimie lengo hili, ni lazima kuzihifadhi kumbukumbu za Mtume [s] ili tupige hatua mbele katika njia za kuendeleza dini hii na kuifanya ibakie milele kiasi ambacho asiwe na shaka mtu ye yote juu ya kuwepo kwa Nabii wa Uislamu [s] kama ambavyo watu wamefanya shaka kuhusu kuweko kwa Nabii 'Isa [a] (kutokana na kupotea kwa kumbukumbu zake).

Waislamu (kwa upande wao) wamelipatia umuhimu mkubwa jambo la uwekaji kumbukumbu za Nabii Muhammad [s] ikiwemo sera zake na mwenendo wake kiasi kwamba wameyasajili katika historia mambo yake madogo madogo yanayohusiana na maisha yake na athari zake za kipekee.

Wameandika pia maelezo yanayohusu pete yake na viatu vyake, mswaki wake na upanga wake, deraya yake, mkuki wake na farasi wake, ngamia wake na hata mtumishi wake na mpaka wameandika visima alivyokunywa maji na ardhi aliyoitoa wakfu kwa ajili ya Mwenyezi Mungu.

(Waislamu) wameandika pia aina ya chakula ambacho Mtume [s] alikuwa akikipenda na zaidi ya hayo wameandika hata namna ya kutembea kwake na kula kwake na kunywa kwake na pia namna ya ndevu zake zilivyokuwa na alivyokuwa akizipaka hina na mengineyo. Na baadhi yakumbukumbu hizo bado zimebakia mpaka katika siku zetu hizi.2

Na kila inaporejewa historia ya Uislamu na kuichunguza hali ya miji ya Kiislamu na kumbukumbu zilizomo, inadhihirika wazi kabisa kwamba, kujenga juu ya makaburi ili kuyahifadhi yasitoweke ni jambo lililokuwa likifanyika kwa Waislamu wote katika sehemu mbali mbali za miji mikubwa ya Kiislamu, na mpaka sasa yako madharihi yaliyowekwa kwenye makaburi ya Manabii na ya watu wachamungu kiasi kwamba Waislamu wanakwenda kufanya ziyara kwenye sehemu hizo na kuomba dua.

Na Makaburi hayo yanahesabiwa (kuwa ni miongoni mwa kumbukumbu za kihistoria za Kiislamu.

Vile vile katika sehemu hizo kuna waqfu nyingi zilizowekwa ambazo kipato chake hutumika katika kuimarisha hifadhi ya kumbukumbu hizo na kusafisha mazingira yake na mengineyo.

Ukweli ulivyo ni kwamba makaburi ya Mawalii wa Mwenyezi Mungu yalikuwa yamejengewa hata katika nchi ya Hijazi yenyewe, na kabla fitina hii ya Mawahabi haijaingia na kuikalia Haram ya Makka na Madina pamoja na pembezoni mwake, kulikuwa na makaburi ya Mawalii wa Mwenyezi Mungu katika kila upande wa nchi ya Hijazi yamejengewa yakipata hadhi kutokana na kupewa heshima na Waislamu wote, na wala hapakuweko mwanachuoni yeyote aliyekemea kubakia kwa makaburi hayo au aliyepinga

kujenga juu yake.

Wala siyo kwamba nchi ya Iran peke yake ndiyo ambayo kunapatikana makaburi ya Mawalii wa Mwenyezi Mungu yaliyojengewa juu yake, bali hali hii imeenea katika nchi za Kiislamu, hasa hasa Misri, Syria, Iraq, Morocco, Tunisia na Jordan.

Katika miji hiyo kuna makaburi ya wanachuoni wakubwa wa Kiislamu yamejengewa, na Waislamu wanayatembelea kwa wingi na kusoma Qur'an wafikapo hapo, hasa Surah al-Fatiha na kumuomba Mwenyezi Mungu azipeleke thawabu za kisomo chao kwa roho za walioko kwenye makaburi hayo.

Vile vile kwenye makaburi hayo wapo wafanyakazi wanaosimamia ulinzi, huduma, usafi na hifadhi ya sehemu hizo.

Baada ya maelezo yaliyotangulia, itakuwaje ni haramu kuyajengea makaburi wakati desturi iliyokuwa ikifuatwa tangu mwanzo wa kuja Uislamu hadi leo inaendelea kutumika kitu ambacho wanachuoni wanakiita kuwa ndiyo sera ya Waislamu ambayo mizizi yake inakwenda hadi kuzifikia zama za Mtume wa Mwenyezi Mungu, au zama za Maimamu watukufu wa nyumba ya Mtume [s].

Kwa hakika sera hii imesimama kwenye msingi wa ruhusa ya kujenga juu ya makaburi; bali inathibitisha umuhimu na kupendekezwa kwa jambo hili; na halikupata kupingwa na upinzani wa aina yoyote muda wote wa kuwepo kwake kitu ambacho kinaonyesha kuwa linayo asili kwa Waislamu na linafaa wakati wote, na kwamba limekuwa katika sunna zenye kufuatwa kwa Waislamu.

Mwandishi mmoja wa Kiwahabi anakiri uasili wa jambo hili alipoandika akasema:

"Jambo hili limeenea katika miji na limeenea ulimwenguni mashariki na magharibi kiasi kwamba hapana mji katika miji ya Kiislamu isipokuwa yamo makaburi na maziyara, zaidi ya hapo misikiti mingi haikosi kuwa na kaburi na ziyara; na wala haingii katika akili ya mtu kabisa kwamba jambo hili ni baya, kiasi cha ubaya nilioutaja, na kisha wanachuoni wa Kiislamu wanyamaze kimya."3 [32]

Ni ajabu kwamba mwandishi huyu wa Kiwahabi anakiri kuwa sera ya Waislamu inao msimamo wa kujenga juu ya makaburi ya watu wacha Mungu na kuyatukuza, lakini utamuona kuwa hakuacha uovu wake na dhamira yake mbaya, na utamuona analiona jambo hili kuwa ni baya na anawalaumu wanachuoni kwa kukaa kwao kimya na anadai kwamba kimya cha wanachuoni hao wa kale kwa muda mrefu hakiwazuwii wanachuoni wa zama hizi kulikemea jambo hilo.

Lakini jibu lake liko wazi mno. Basi ni vipi wanachuoni wanyamaze muda wote wa karne saba wasitamke chochote?

Je, wote hawa katika karne hizo zilizopita walikuwa wakilinyamazia jambo baya na wakijizuwiya kulikataza kama anavyodai Wahabi huyu?

Katika zama za Khalifa Omar bin Khattab Waislamu walipoiteka Bait-al-Muqaddas, ni kwa nini Omar

hakuamrisha makaburi ya Manabii yaliyoko hapo yabomolewe? Basi je, enyi Mawahabi mwamuona Omar kwamba ni mwenye kukubaliana na washirikina?

Jawabu La Wanachuoni Wa Madina

Jambo la ajabu katika maudhui haya ya kujenga juu ya makaburi ni lile jawabu linalonasibishwa kuwa limetoka kwa wanachuoni wa Madina, waliposema:

"Ama kujenga juu ya makaburi, ni jambo lililokatazwa kwa ijma'i, na hii ni kutokana na hadithi sahihi zilizokuja kuzuwiya jambo hili, na kwa ajili hii wametoa fatwa wanachuoni wengi kuwa ni wajibu kuyabomoa."

Lakini ni vipi madai ya Ijma'i yatasihi katika kuharamisha kujenga juu ya makaburi, wakati Waislamu walimzika Mtume [s] katika nyumba aliyokuwa akikaa Bibi Aisha kisha baadaye wakawazika katika nyumba hiyo hiyo Abubakar na Omar; tena karibu kabisa na Mtume kwa nia ya kupata baraka, na hatimaye walijenga ukuta uliotenganisha, sehemu moja ikawa ni makazi ya Bibi Aisha na sehemu nyingine ikawa ni makaburi ya Mtume [s] na Abubakar na Omar.

Ilipokuwa ukuta huo wa kutenganisha sehemu hizo mbili ni mfupi, uliongezwa urefu katika zama za Abdallah bin Zubair, na kisha nyumba hii yenye makaburi haya ikawa hujengwa upya kila zama na karne zinavyopita kwa ujenzi wa kitaalam ulivyo katika kila zama.

Na katika wakati wa utawala wa Banu Ummaya na Banu Abbas ujenzi wa kaburi la Mtume [s] ulipewa umuhimu na heshima kubwa na uliendelea kujengwa upya kwa mujibu wa utaalamu uliokuwepo katika zama zile.

Jengo la mwisho lililojengewa kaburi tukufu la Mtume [s] ambalo mpaka leo lipo, ni lile lililojengwa wakati wa Sultan Abdul Hamid (wa Uturki) mwaka 1270 A.H. sawa na mwaka 1869 A.D., na ujenzi huu ulimalizika kwa muda wa miaka minne.

Ewe msomaji, unaweza kurejea kitabu kiitwacho Wafa'ul-wafa cha As-samhudi, kutoka ukurasa 383 hadi ukurasa 390 ili upate maelezo kwa urefu juu ya kujengewa kaburi la Mtume [s] na kufanywa upya na kuimarishwa ujenzi wake katika historia ya Uislamu mpaka kufikia zama za huyu As-samhudi katika vitabu vya historia ya mji wa Madina.

1. Kash-ful Irtiyab, uk. 384
2. Tabaqat As-Sahaba cha Ibn Saad: Juz. 1 uk. 360-503.
3. Tat-hirul-i'itikadi. uk. 17, Chapa ya Misri.

Source URL:
https://www.al-islam.org/uchunguzi-juu-ya-uwahhabi-ayatullah-jafar-subhani/b-umma-wa-kiislamu-n

a-kujenga-juu-ya-makaburi#comment-0